

PREZIDENTIMIZNING MADANIYAT VA SAN'AT SOHASIGA E'TIBORI

Asqarova Mohinabonu

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti

“Cholg'u ijrochiligi” mutaxassisligi yo'nalishi

2-bosqich magistranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirish muhtaram Prezidentimizning say-harakatlari, bu borada xorij tajribasini amalda qo'llash hamda sohada amalga oshirilgan ishlar tahlili milliy madaniyatimizni targ'ib etish borasidagi takliflar tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *xorij tajribasi, teatr, mahalla, texnologiya, madaniy xizmat, musiqiy ta'lim, rasmlari nota, savodxonlik, targ'ibot.*

Har bir millat o'z milliy qadriyati, madaniyat va san'ati bilan ma'lum va mashhur bo'ladi. Qaysidir davlatni ko'z oldimizga keltirmaylik, uni milliy kiyimlariyu, san'at asarlari hamda madaniyati bilan ko'z oldimizda gavdalanitiramiz. Xususan, biz ham chet el xalqlari tasavvurida avvalo san'at va madaniyatimiz, milliylikimiz, musiqamiz bilan gavdalanamiz. Bugungi yangi texnologiyalar kun sayin rivojlanayotgan yurtimizda madaniyat va san'at sohasiga ham alohida e'tibor qaratilyotgani barchamizga sir emas. Ma'lumki, ko'plab innovatsion loyihalarni ishlab chiqib sohaga tadbiriq etilyotganligini ko'rishimiz mumkin. Bugungi kunda chet el tajribalarini puxta o'rgangan holda sohada qo'llab, yuqori suratlarda rivojlantirish ishlari ham olib borilmoqda.

Mamlakatimizda barcha sohalar qatori ta'lim tizimida ham keng qamrovli yangilanishlar va ijobiy o'zgarishlar amalga oshirilmoqda. Bunga “Ta'lim to'g'risida”gi Qonun huquqiy asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Ta'lim mazmunini yangilash, takomillashtirish va sifat ko'rsatkichlarini oshirish, barcha sohalarga keng kirib kelgan va qo'llanilayotgan axborot texnologiyalari, interfaol usullardan unumli foydalana oladigan, kompyuter bilan erkin muloqot qila oladigan va o'z faoliyatida dars samaradorligini ta'minlay oladigan sohaning yetuk mutaxassislarini tayyorlash bugungi kunning muhim vazifalaridandir.

Hozirgi kunda ta'limning barcha bo'g'inlarida boshqa sohalar qatori musiqiy ijrochilik sohasiga ham katta e'tibor qaratilmoqda.

Prezidentimiz tomonidan 2018 yil 28-noyabrda imzolangan “O'zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida”gi PQ-4038-sonli Qarorida madaniyat va san'atning barcha sohalari kabi musiqa ijrochiligini rivojlantirish bo'yicha ham aniq vazifalar belgilab berilgan.

Aynan O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti tashabbusi bilan ham bugungi kunda institut talabalaridan tuzilgan ijodiy jamoa “Mahallada duv-duv gap” shiori ostida mahallalarda hamda chekka hududlarda madaniy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etib kelmoqda. Ushbu madaniy-

ma'rifiy tadbir mahalla faollari, hududdagi tashkilot, korxona, muassasalar mutasaddilari, o'quv muassasalari direktorlari, mehnat faxriylari, ijtimoiy yordamga muhtoj oilalar vakillari, uyushmagan yoshlar, ehtiyojmand ayollar, keksa va nuroniylarni jam qildi desak mubolag'a bo'lmaydi. Bundan tashqari, ushbu tadbirni o'tkazishda faol qatnashib kelayotgan institut yoshlari uchun institut tomonidan maosh ham joriy etilgan bo'lib, talabalar har bir tadbirdagi ishtiroki uchun rag'batlantiriladi. Bu orqali talabalar ham o'zlari uchun yetarlicha tajriba va ko'nikmaga ega bo'lishadi ham moddiy jihatdan taqdirlanishadi. O'ylaymanki, bunday tadbir dasturlari yaqin kelajakda yana ham ko'payib rivoj topib boradi.

Bunday tadbirlar nafaqat institut talaba yoshlari tomonidan, balki, madaniyat va san'at sohasining fidoyi kishilari tomonidan ham uyushtirilmoqda va olis hududlar aholisiga madaniy xizmat ko'rsatish uchun gastrollar uyushtirib kelinmoqda. Bu kabi tadbirlar sohaning rivoji va aholining sohaga bo'lgan qiziqishlari ortishi uchun xizmat qiladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-fevraldagi "Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-112-sonli qarorida teatrlar faoliyatiga ham alohida e'tibor qaratilib o'tilgan. Xususan, qarorda 2022-yilda Madaniyat vazirligi tizimidagi davlat teatrlari jamoalarining hududlarga gastrol safarlarini tashkil etish rejasi tuzilgan. Teatrlarimizda yoshlarimizning qatnovlarini oshirishimiz, ularni ko'proq jalb etishimiz hamda teatrlarga bo'lgan qiziqishlarini orttirishimiz lozim. Zero, Maxmudxo'ja Behbudiy aytib o'tganlaridek, - "Teatr bu ibratxonadir".

Aholini shuningdek, yoshlarimizning madaniyat va san'at sohasiga bo'lgan qarashlarini, sohaga bo'lgan qiziqishlarini yanada orttirish uchun yoshlikdan san'atga uyg'un holda ta'lim olishlarini ta'minlashimiz lozim. Chunonchi xuddi bizda mavjud bo'lgan musiqa va san'at maktablari kabi, Turkiyada ham san'atga ixtisoslashtirilgan maktablar mavjud va ular 8 yillik bo'lib, dars dasturlari maktab mutaxassisliklaridan iborat hay'at tomonidan ishlab chiqiladi va Turkiya ta'lim Vazirligi bilan kelishiladi. Fanlarning tanlanishi va mazmuni maktab mutaxassislari kengashi tomonidan hal qilinadi. Musiqa va san'at sohasini tamomlagan o'quvchi davlat standarti bo'yicha imtihon topshiradi. Keyingi bosqichga o'tishi uchun to'plagan bali asos bo'ladi. Xususan, davlat rahbarining "Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori ham o'quvchi va talabalarning musiqiy bilim va ko'nikmalarini ularning qalbida milliy madaniyatga bo'lgan muhabbatini shakllantirish, yosh iste'dodlarni aniqlash va qo'llab quvvatlash qaratilgan chora-tadbirlar nazarda tutilgan.

Qarorga ko'ra, musiqa fani uchun ajratilgan o'quv soatlari doirasida "Hayotimga hamrohdir cholg'u" shiori ostida cholg'u ijrochiligi dars mashg'ulotlari yo'lga qo'yiladi. Shuningdek, 2022-2023-o'quv yili davomida ro'yxatida keltirilgan milliy musiqa cholg'ularidan kamida bittasida kuy ijro etish ko'nikmalari o'rgatiladi hamda ularning ta'lim to'g'risidagi hujjati (shahodatnoma)ga tegishli qayd kiritiladi. 2023-2024-o'quv yilidan boshlab esa, kamida uchtasida kuy ijro etish mahoratiga ega bo'lish musiqa fani o'qituvchilariga majburiy hisoblanadi. Albatta, mazkur qaror ijrosi to'laqonli ta'minlansa, o'sib borayotgan yosh avlodda, musiqaga, milliyligimizga muhabbat kun sayin rivoj topib boradi desak adashmaymiz. Sababi, bizning xalqimizda qadimdan musiqaga muhabbat, oshuvtalik jo'sh urgan. Mohir sarkarda

Sohibqiron Temur bobomiz ham hatto, janggi kirishda qo‘shinni ruhlantirishda shoshmaqomni eshittirishlari, jangga kirishishda nog‘oralar jo‘rligida jangovarlik ruhini olg‘a surganligiga tarix guvoh.

Odamzod o‘zligini qadimiy qadriyati, milliyligi-yu, o‘lmas durdona tarona va asarlari bilan dunyoga tanitadi. Biz ajdodlari buyuk xalqmiz. Nazarimda, otabobolarimiz bilan faxrlanish emas, ularga munosib bo‘lish uchun harakat qilishimiz darkor. Bizning madaniyatimiz, qadimiy san‘atimiz uzoq o‘tmishga borib taqaladi. Biz mana shu san‘at va madaniyatimiz bilan shunchaki faxrlanib hayot kechirishimiz emas, uni dunyoga targ‘ib eta bilishimiz lozim. Barchamizga sir emaski, biz bugun axborot-kommunikatsiya tizimi rivojlangan zamonda yashayapmiz. Oddiygina uyali telefon vositasi orqali jahonda bo‘layotgan o‘zgarishlardan osongina xabardor bo‘la olamiz. Demak, bizga o‘z san‘atimizni, madaniyatimizni jahon tajribalari asosida rivojlantirishimiz hamda, o‘zimizning milliyligimizni targ‘ib etishimiz qiyinchilik tug‘dirmaydi. Ko‘plab chet el davlatlarida mana shunday ko‘rsatuvlar mavjud, yani ular o‘zlarining diqqatga sazovor joylarini, milliy kiyimlar-u. taomlarini ajoyib teleko‘rsatuvlar orqali dunyoga tanitadi, aniqroq aytganda reklama qiladi. Xo‘sh biz ham mana shu kabi usullardan foydalansak, qanday bo‘ladi? Xorij davlatlariga sayohat orqali milliyligimizni targ‘ib qilsak, ular bilan o‘z urf-odat va qadriyatlarimizni o‘rtoqlashsak, nazarimda maqsadga muvofiqdir. Bizda diqqatga sazovor joylarimiz juda ham ko‘p. Hatto biz bilgan va bilmagan ajoyibotlarimiz bor. Ularni o‘rgansak, yanada rivojlanishi uchun e‘tibor qaratsak hamda dunyoga targ‘ib qilsak, o‘ylaymanki, madaniyat hamda turizm sohasida yanada rivojlanish, yuksalish hukm suradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-fevraldagi “Madaniyat va san‘at sohasini yanada rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ-112-sonli qarori. www.lex.uz
2. “Xalq so‘zi” gazetasi //. 2022-yil 15-aprel, N 78 (8140)
3. Finlandiyaning 100ta ijtimoiy innovatsiyasi.\ siyosiy, ijtimoiy va maishiy innovatsiyalar. - T.:”Sharq”, 2019.